

AUGUSTDORFA MALKU CERT --- LIDZ ŅUJORKAI SKAIDAS LEC

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS VALDES TAGADĒJA
SASTĀVA PĒDĒJĀ SĒDE

Ko lems ALA kongress 29. un 30. aprīlī un 1. maijā

Ņujorka (Rs) — Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra 9. un 10. maija delegātu sapulces (Augustdorfa, Vācijā) prasība, ka jau trešo gadu apspriestajā Brīvās pasaules latviešu apvienībā valdes locekļiem jābūt Latvijas pavalstniekiem un ka šie valdes locekļi ievēlami ASV, Kanadas, Eiropas un Austrālijas latviešu centrālo organizāciju delegātu sanāksmēm, Amerikas Latviešu Apvienības valdes sēdē 16. aprīlī Ņujorkā atbalsojās kā pēkšņs putekļu mākonis, kas rada nomāktu, bet arī asu reakciju.

ALA valde palika pie saviem 5. marta sēdes atzinumiem, ka atsevišķo kontinentu un valstu centrālās apvienības Brīvās pasaules latviešu apvienībā „piedalas tādā apjomā, kā tas iespējams ar attiecīgo valstu likumiem“, ka BPLA valdes priekšsēdis ir ALA priekšsēdis, viņa vietnieks Latvijas atj. komit. Eiropas centra priekšsēdis un vicepriekšsēdži Latv. Nac. apvienības Kanadā valdes priekšsēdis un Latviešu apvienības Austrālijā priekšsēdis, bet BPLA padomē ieiet atsevišķo kontinentu un valstu latviešu pārstāvji proporcionāli latviešu skaitam. Šo atzinumu valde cels priekšā ALA kongresam 29. un 30. aprīlī un 1. maijā Ņujorkā līdz ar pārejas formulu, ka ja pārējo kontinentu un zemju latviešu centrālās organizācijas 2 mēnešu laikā tam nepievienojas, tad Brīvās pasaules latviešu apvienības funkciju veikšanai sāk darboties pagaidu valde, kuŗas priekšsēdis ir ALA priekšsēdis, bet vicepriekšsēdži LAK Eiropas centra, LNAK valdes un LAA priekšsēdži. Šī pagaidu valde

darbojas tik ilgi, kāmer panāk vienošanos par BPLA statūtiem, resp. pastāvīgo tās pārvaldi. Spriežot pēc informācijas, šim viedoklim gaidāms atbalsts arī no Latviešu Apvienības Austrālijā un Latviešu apvienības Brazīlijā, kas pilnvarota Dienvidamerikas latviešu vārdā.

ALA reakcija par Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra lēmumu bazejas uz atzinumu, ka prasība, lai Brīvās pasaules latviešu apvienības valdi visās zemēs vēlē pēc vienādas kārtības (delegātu sanāksmēs), ir iejaukšanās katras zemes latviešu centrālās organizācijas iekšējā dzīvē, ko noteic vienīgi tās statūti, bet klausula, ka BPLA apvienības valdē var darboties vienīgi Latvijas pavalstnieki, trimdas saimi sašķej divās daļās, pie kam šāda klausula vairāku zemju latviešu centrālām organizācijām formāli vispār liedz iespēju piedalīties Brīvās pasaules latviešu apvienībā.

Priekšsēdis prof. P. Lejiņš **Au-**
gustdorfas lēmuma „klausulas“ ap-

(Beigas 7. lpp.)

(Sākums 1. lpp.)

zīmēja par groteskam, kas BPLA jautājumā ienes gluži jaunus elementus un atvirza apvienības idejas īstenošanu. Arī priekšza vietn. A. Bērziņš atzina, ka **Augustdorfas** lēmums „tik drīz neļaus pie apvienības tikt“ un līdzšinējās apspriedēs panāktos atzinumus „iznīcina“. Vicepriekšsēdis E. Freivalds par jaunu atgādināja, ka viss rāda, ka ar „priekšlikumiem vien mēs nekur netiksim“ un ja Brīvās pasaules latviešu apvienības ideju reiz patiesi grib īstenot, tad tās funkcijas jāsāk pildīt visu zemju latviešu centrālām organizācijām, resp. to priekšsēžiem, kam pievienojās arī A. Udris un P. Eglītis. Vēl asāk uz **Augustdorfas** lēmumu reagēja ģenerālsekretārs B. Albats: (Tur, acīm redzot, ir cilvēki, kas grib dominēt par katru cenu un lai to panāktu, gatavi sašķelt latviešus), P. Eglītis (Eiropā, acīm redzot, mazāk domā par to, ko vajadzētu un varētu darīt, bet cenšas pēc politiska kapitāla. Saubos vai tādos apstākļos jebkad varēs sa-
ka Eiropas nākošais projekts būs, ka BPLA visiem jābūt pulkvežiem), D. Maļinovskis: (Ja rada šādu klausulu, tad nevar vairs runāt par Brīvās pasaules latviešu apvienību, bet jārunā par Latvijas pavalstnieku apvienību brīvajā pasaulē) uc.

Apspriežot ALA gadskārtējā kongresa jautājumu sēdē piedalījās arī Ņujorkas latviešu organizāciju padomes priekšsēdis, ziņodams, ka kongresam, ko Ņujorkas latviešu organizācijas lūgušas jau kopš divi gadiem, salīgtas „Jaegerhaus“ telpas, kuras dekorēs prof. A. Annus. Kongresa delegātiem būs noskatīties 30. aprīlī arī lielo Lojalitātes parādi, būs gādāts par naktsmītnēm un 30. aprīļa vakara Baltijas brīvības namā notiks tuvināšanās vakars.

Kongresam, starp citu, būs jālemj arī par ierosinājumiem mainīt ALA strukturālo uzbūvi, kas iziet uz to, ka ALA valde būtu vēlama nevis kongresā, bet tieši (J. Rītiņš, Čikagā un Latv. Nac. Centra Čikagas nodaļa). Šos ierosinājumus apspriedusi ALA statutu komisija un dibinādamās gan uz vairāku organizāciju atzinumiem, gan uz pieredzi Kanadā kur LNAK vēlēšanās piedalījušies tikai 14 proc. Kanadas latviešu, ieteic palikt pie līdzšinējās kārtības. Tādam atzinumam par labu runā arī fakts, ka no ALA apm. 750 individuāliem biedriem neviens pat nav pieteicis kandidātus kongresa delegātu vēlēšanām. Vilmantikas latviešu biedrība ierosinājusi, lai līdzekļu taupīšanas nolūkos ALA kongresus rīkotu tikai reizi pa 2 gadiem un uz 2 gadiem vēlētu arī ALA valdi. Miņneapolis un St. Paula ALA kopa ierosinājusi dibināt fondu „Maize un aizdars tautiešiem atbrīvotajā Latvijā“, kas atrastos Latvijā sūtņa pārziņā. Pēc Latvijas atbrīvošanas fonds sūtītu uz Latviju partīku. Tā kā sūtniecības viedoklis šajā lietā nav zināms, jautājumu atliek.

Kasiera G. Meierovica ziņojums par ALA 1954./55. g. finanču pārskatu rāda, ka ienācis gandrīz 1000 dol. mazāk biedru naudās, nekā iepriekšējā gadā. Pie ziņojuma priekšsēdis P. Lejiņš ilustrācijai piebilst, ka no 4 lielākām latviešu kolonijām pag. gadā biedru naudās saņemts: no Čikagas \$178,

Bostonas \$156, Filadelfijas \$134,75 un no Ņujorkas \$440.

Aprūpes biroja vadītājs A. Klau-piks ziņo, ka ieceļošanas veicināša-nas organizāciju pārstāvjus nesen Vašingtonā pieņēmis prezidents Eizenhauers un ārlietu ministrs Dalless un ka pārstāvjiem no val-dības puses dots solījums, ka iece-ļošanas likumu, par spīti tā līdzši-nējai gliemēja gaitai, tomēr reali-zēs, ja vajadzīgs, panākot pat li-kuma grozīšanu. Klau-piks arī pa-ziņo, ka ASV no Vācijas ieradusies pirmā latviešu ģimene, kas ieceļo-šanas formalitātes kārtojusi ar ALA palīdzību.

Latvijas Sarkanais krusts Vāci-jā lūdzis atbalstu, lai šovasar va-rētu izkārtot tādu daudzbērnu ģi-meņu bērnu novietošanu vasaras atpūtā, kam nav apgādnieku. ALA valde šai vajadzībai no Aprūpes biroja līdzekļiem piešķīra \$150, bet Purgaiju ģim. Jewett City (Conn.), kas ugunsnelaimē zaudējusi vi-su iedzīvi, \$50.—. Par biedriem uzņēma Bostonas latv. ev.-lut. Trimdas draudzi, Sv. Pāvila latv. ev.-lut. draudzi Meivudā (Ill.) un Amerikas latv. teātra Bostonas an-sambli.

Šī bija pēdējā ALA valdes sēde pirms kongresa līdzšinējā sastāvā. Tā beidzās ar valdes pateicību priekšsēdim prof. P. Lejiņam, kas likās stipri noguris, un profesora atzinību valdei par teicamu sa-darbību un čaklu sēžu apmeklē-šanu, kas prasa nevien laiku, bet arī ceļa izdevumus. Šķiet „visdār-gāks“ ALA valdes locekļa „prieks“ ir bijis Ed. Galēnam, kam braucie-ni no Čikagas uz sēdēm ir maksā-juši vismaz 500 dol.